

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут історії політології і міжнародних відносин

Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Гендерні студії з історії Русі IX–XIV ст.

Освітня програма 032 «Історія та археологія» (історія)

Спеціальність 032 «історія та археологія» (історія)

Галузь знань гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Гендерні студії з історії Русі IX–XIV ст.
Викладач (-і)	Мирослав Михайлович Волощук
Контактний телефон викладача	+380342596103
E-mail викладача	Myrkomyrko79@gmail.com
Формат дисципліни	Лекційні, практичні, індивідуальні завдання. Самостійна робота у широкому вимірі персональних практик студента
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	передбачаються
2. Анотація до курсу	
Курс під назвою «Гендерні студії з історії Русі IX–XIV ст.» покликаний ознайомити аспірантів із специфікою функціонування «чоловічої», «жіночої» та «дитячої» історій в землях династії Рюриковичів. Окремим блоком розглядатимуться матримоніальні стосунки із найближчими сусідами Заходу і Сходу, статус сім'ї, випадки розлучень тощо. Важливо прослідкувати зв'язок окреслених проблем між середньовічними часами і сучасністю, аспекти наукових студій, перспективи та проблеми досліджень.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета та цілі курсу опираються на програмові вимоги, що включають перелік найосновніших тем, які обговорюватимуться на лекціях, готуватимуться аспірантами на практичних, або ж виконуватимуться як самостійна робота (конспект монографій, творчі виступи, есе, мультимедійні презентації тощо). Однак під час навчання тематика модуля може змінюватися залежно від напряму розвитку викладання предмету. Усестороннє опрацювання запропонованих тем має надати аспірантові не лише широку базу знань із окресленого предмета, а й закріпити відповідні практичні навички (див. пункт 4. Результати навчання (компетентності)).	
4. Результати навчання (компетентності)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Цілеспрямовано вивчати та відстоювати загальнолюдські, національні демократичні і духовно-культурні цінності, вироблені світовою цивілізацією в процесі історичного розвитку. (ПРН 3) 2. Уміння обирати та використовувати сучасні теорії, методологічні засади і досягнення вітчизняної та зарубіжної історичної науки та освіти. (ПРН 6) 3. Уміння використовувати на практиці теоретичні положення для здійснення організаційних та контрольних заходів у сфері історії. (ПРН 9) 4. Уміння використовувати методи та засоби інформаційно-аналітичної діяльності. (ПРН 12) Здатність використовувати іноземну мову в практичній діяльності за спеціальністю. (ПРН 15) 	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	56
Ознаки курсу	

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
3	Історія і археологія	2 курс	нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Жінка і чоловік в системі цінностей та відносин середньовічного світу. Загальне поняття гендерних студій, їхнє місце в історії європейської цивілізації. Хронологічні рамки і періодизація курсу. Біблійна різниця статусу чоловіка і жінки у середньовічній теорії і практиці. Проблема «читання» джерел та «пошуку» жінки. «Чоловіче середньовіччя»: еліти і «мовчазна більшість»	лекція	Домбровский Д. Генеалогия Мстиславичей . Первое поколение (до начала XIV в.). Издание исправленное и дополненное / [перевод и вступительное слово К. Ерусалимский и О. Остапчук]. СПб., 2015	2	-	Впродовж лекції
Статус жінки на Русі.	лекція	Balzer O. Genealogia Piastów.	2	-	Впродовж лекції

<p>Жінка у слов'янському універсумі дохристиянської доби. Scandobyzantinica «жіночої історії». Жінки-воїни та жінки-домогосподарки. Жінка-номад: співвідношення культур та цивілізації у конкретному руському життєвому просторі. Проституція та елементи нетрадиційної сексуальної орієнтації: що кажуть джерела?</p>		<p>Kraków : Avalon, 2005</p>			
<p>Чоловік і жінка в системі дошлюбних, шлюбних та післяшлюбних стосунків. Сексуальне домінування чоловіка «до і після смерті». Руський і закордонн</p>	<p>лекція</p>	<p>Dąbrowski D. Rodowód Romanowiczó w książąt halicko-wołyńskich // Biblioteka Genealogiczna / [pod red. M. Górnego]. Poznań ; Wrocław, 2002. T. 6</p>	<p>2</p>	<p>-</p>	<p>Впродовж лекції</p>

<p>ий вимір матримоні альної політики Рюриківен . Грецькі церковно- канонічні впливи та латинськи й «демократ изм». Побут і обов'язки жінки на Русі. Жінки- володарки , жінки- регентки і жінки- монахині. Сексуальн ість, подружня вірність та зради</p>					
<p>Сім'я на Русі. Потреба продовже ння роду та «любов» у шлюбній практиці на Русі. Діти, динаміка народжува ності і смертності , вікові категорії гендерних студій. Жіночий та чоловічий іменослов з погляду династичн их практик і церковног о</p>	лекція	<p>Войтович Л. В. Княжа доба на Русі: портрети еліти. Біла Церква : Видавець О. Пшонківський , 2006</p>	2	-	Впродовж лекції

календаря. Ставлення чоловіка до жінки і навпаки. Елементи «підкаблучництва» та чоловічого «домінування»					
«Археологія та антропологія жінки». Жіночі поховання : місце, специфіка, матеріальний супровід. Мода: одяг, прикраси, вподобання. Екологія: природне середовище, клімат, повсякдення. Здоров'я жінки крізь призму аналізу віку та зайнятості	лекція	Проблеми давньоруської та середньовічної археології / За ред. П.П. Толочка. К.: НАН України, Інститут археології, 2010. Вип. 1 (Археологія і давня історія України)	2	-	Впродовж лекції
Жіноча культура та «розпізнавання» жінки в середньовічному дискурсі на Русі. Писемна культура і жіночі студії.	лекція	Донской Д. В. Рюриковичи. Исторический словарь. М. : НП ИД Русская панорама, 2008	2	-	Впродовж лекції

<p>Ллюмінова ні реальні та міфологізо вані образи жінки. Культ Діви Марії та значення Софії- Премудро сті на Русі: обставини поширенн я та використа ння. «Марійні» й «Софійні» місця</p>					
<p>Русько- угорські шлюбні зв'язки доби Середньов іччя. Руські сюжети угорських джерел. Русько- угорські матримоні альні зв'язки: ієрархія, статистич ні показники , політичні наслідки. Ключові постаті двосторон ніх шлюбів: королеви і принцеси. Дискусійн і питання матримоні альної</p>	лекція	<p>Voloshchuk M. Ruthenian- Hungarian matrimonial connections in the context of the Rurik dynasty inter- dynasty policy of the 10TH- 14TH centuries: selected statistical data // Codrul Cosminului. 2018. Vol. XXIV. № 3. S. 7-30</p>	2	-	Впродовж лекції

політики: історіогра фія проблеми					
Русько- польські шлюбні зв'язки доби Середньов іччя. Руські сюжети польських джерел. «Разом, але майже окремо»: руські і польські князівни в системі міждинаст ичних контактів та конфесійн ого діалогу. Пясти і Рюрикови чі, як одна велика князівська родина: динаміка і статистика двосторон ніх шлюбів. Географіч на специфіка ція шлюбуван ь, головні актори та акторки. Дискусійн і питання матримоні альної політики: історіогра фія проблеми	лекція	Voloshchuk M. Ruthenian- Polish matrimonial relations in the context of the inter-dynastic policy of the house of Rurik in the 11 th -14 th centuries: selective statistical data // Codrul Cosminului. 2019. Vol. XXV. № 1. P. 95-126	2	-	Впродовж лекції
Русько-	семінар	Волощук М.	4	-	Впродовж семінару

<p>чеські шлюбні зв'язки доби Середньовіччя. Руські сюжети чеських джерел. Шлюби між Рюриковичами і представниками династії Пшемислідів XI–XIII ст. Аспекти політики «за кужалем»: Вацлав II, Вацлав III, Іоанн і Карл IV з династії Люксембургів, як нащадки чернігівського і галицького князя, болгарського царя і господаря Мачви – Ростислава Михайловича. Постать королеви Кунегунди на тлі епохи</p>		<p>Як Рюриковичі родичалися з «латинянами» // Локальна історія. 2019. Вип. 7. С. 4–9, Волощук М., Паршин І. Johann de Ladimiria: до проблеми етнічного походження капелана сілезького князя Генріха VI Доброго // Галичина: науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. Івано-Франківськ, 2018. Вип. 31. С. 50–63</p>			
<p>Русько-німецькі шлюбні зв'язки доби Середньовіччя. Руські</p>	<p>семінар</p>	<p>Войтович Л. В. Княжа доба на Русі: портрети еліти. Біла Церква : Видавець О. Пшонківський</p>	<p>2</p>	<p>-</p>	<p>Впродовж семінару</p>

<p>сюжети німецьких джерел. Русь та Східнонімецьке королівство (Священна імперія) у двосторонніх матримоніальних зв'язках. Історичне значення і роль Альгейди Всеволодівни – єдиної Рюриківни на імператорському престолі. Причини втрати двосторонньої динаміки шлюбувань у XII ст. Місця матримоніальної пам'яті в німецьких землях</p>		<p>, 2006; Волощук М. Як Рюриковичі родичалися з «латинянами» // Локальна історія. 2019. Вип. 7. С. 4–9</p>			
<p>Східна Римська імперія і Русь IX–XV ст. Руські сюжети грецьких джерел. Церковний аспект стосунків. «Співдружність націй» на чолі із «другом</p>	<p>семінар</p>	<p>Лаврентьевская летопись // ПСРЛ. М. : Языки славянской культуры, 2001. Т. 1; Ипатьевская летопись // ПСРЛ / [с предисловием Б. М. Клосса]. М. : Языки славянской культуры, 2001. Т. 2. Изд. 2</p>	<p>4</p>	<p>-</p>	<p>Впродовж семінару</p>

<p>Бога»: вплив на двосторонні матримоніальні стосунки. Статистика і практика укладених шлюбів. Князь Володимир Святославович як alfa-самець на київському престолі. Знамениті русинки Константинополя та членкині імператорського двору на Русі. Походження матері Романовичів: джерела та історіографія проблеми.</p>					
<p>Scandorossica IX–XIII ст. Династія і еліти в матримоніальних зв'язках до XII ст. Скандинавський іменослов на Русі крізь призму антропоміміки роду Рюриковичів.</p>	<p>семінар</p>	<p>Chronica Galiciano-Voliniana (Chronica Romanoviciana) / ed. D. Dąbrowski, A. Jusupović // MPH. Kraków ; Warszawa : PWN ; PAU, 2017. Seria II. T. XVI; www.vostlit.info</p>	<p>2</p>	<p>-</p>	<p>Впродовж семінару</p>

Втрата історичної пам'яті чи зміна матримоніальної кон'юнктури: причини ослаблення шлюбних зв'язків з північними сусідами					
Гендерні студії: між Середньовіччям і сучасністю. Відлуння дискредитації жінки доби Середньовіччя на сучасному етапі. Мусульманський вимір проблеми. Сексуальна революція 60-х рр. XX ст. та початки «жіночих» студій в медієвістиці. Як вивчати середньовічний «світ жінки» зараз?	семінар	www.wikipedia.org	2	-	Впродовж семінару
Перспективи гендерних студій та гендерні загрози традиційному суспільству	семінар	www.google.com	2	-	Впродовж семінару

<p>у. Виклики та реагування на загрозу гендерних змін ментального тла Європи. Традиційні європейські цінності в системі сучасних глобальних змін, переосмислення природи людини, появи та правового «захисту» сексуальних меншин. Україна в системі новітніх гендерних викликів</p>					
<p>Джерелознавчі аспекти дослідження «жіночої історії» доби Середньовіччя</p>	<p>семінар</p>	<p>Люблинская А.Д. Источниковедение истории средних веков. Л., 1955</p>	<p>2</p>	<p>1-5</p>	<p>Впродовж семестру</p>
<p>Жінка латинського світу і Русі: порівняльний аспект</p>	<p>семінар</p>	<p>Волощук М. До питання присутності русинів при дворі княгині Агафії Святославівни (між 1207/1209–1247/1248) – дружини мазовецького князя Конрада</p>	<p>2</p>	<p>1-5</p>	<p>Впродовж семестру</p>

		<p>// Inter Regnum et Ducatum. Studia ofiarowane Profesorowi Janowi Tęgowskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin / [red. Piotr Guzowski, Marzena Liedke i Krzysztof Boroda]. Białystok, 2018. S. 633–657</p>			
<p>Видатні Рюриківни на престолах земель Пястів</p>	семинар	<p>Волощук М. М. Княгиня Грифіна Ростиславівна, її польський шлюб та ймовірне руське оточення двору // Галичина: науковий і культурно-просвітний краєзнавчий часопис. Івано-Франківськ, 2016. Вип. 28. С. 12–19</p>	2	1-5	Впродовж семестру
<p>Видатні Рюриківни – королеви Угорщини</p>	семинар	<p>Voloshchuk M. Ruthenian-Hungarian matrimonial connections in the context of the Rurik dynasty interdynasty policy of the 10th–14th centuries: selected statistical data // Codrul Cosminului. 2018. Vol.</p>	2	1-5	Впродовж семестру

		XXIV. № 3. S. 7–30			
Матримоніальна політика Рюриковичів та народи Великого Степу	семінар	Литвина А., Успенский Ф. Русские имена половецких князей. Междинастические контакты сквозь призму антропонимик и. М.: Полимедиа, 2013	2	1-5	Впродовж семестру
Матримоніальна політика Рюриковичів та народи Закавказзя	семінар	Войтович Л. В. Княжа доба на Русі: портрети еліти. Біла Церква : Видавець О. Пшонківський, 2006	2	1-5	Впродовж семестру
Маршрути середньовічних жінок: спроба реконструкції	СР	Voloshesuk M. W kwestii obecności Rusinów na dworze księżnej Grzymisławy – wdowy (1227–1258) po księciu krakowsko-sandomierskim Leszku Białym // Tractu temporis. Ludzie – regiony – fakty. Księga jubileuszowa dedykowana Dr hab. Prof. UŁ Tadeuszowi Nowakowi / [red. Tadeusz Grabarczyk, Anna Kowalska-Pietrzak]. Łódź ; Wieluń : Wieluńskie Towarzystwo Naukowe,	2	1-10	Впродовж семестру

		2017. S. 25–65			
Господарський вимір побуту: тканини і прикраси	СР	Археология СССР с древнейших времен до средневековья : В 20 т. / Под ред. Б.А. Рыбакова. М.: Наука, 1985	2	1-10	Впродовж семестру
Фізіологія і антропологія руської жінки: вік, ріст, хвороби	СР	Литвина А., Успенский Ф. Русские имена половецких князей. Междинастические контакты сквозь призму антропонимик и. М.: Полимедиа, 2013	2	1-10	Впродовж семестру
Християнізація земель Русі крізь призму демографічних підрахунків: скільки жителів мешкало у підконтрольних Рюриковичам володіннях	СР	Домбровський Д. Исторична статистика та демографія – спеціальні історичні дисципліни у дослідженні генеалогії Рюриковичів і суспільної історії середньовічної Русі // Записки НТШ. Львів, 2010. Т.260. Кн.1. (Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін). С. 234–257	2	1-10	Впродовж семестру
Жіночі образи ілюмінативних наративів	СР	Столярова Л. Свод записей писцов, художников и переплетчиков в древнерусских пергаментных кодексов XI–	2	1-10	Впродовж семестру

		XIV вв. М.: Наука, 2000			
Князі-бастарди на Русі	СР	Довгань П., Мазур О. Церковні санкції на шлюби волинських Мономаховичів: питання імбридінгу // Християнська спадщина Галицько-Волинської держави: ціннісні орієнтири духовного поступу українського народу (присвячується 70-річчю археологічного відкриття і 850-літтю Галицького кафедрального собору). Матеріали Міжнародної ювілейної наукової конференції. Івано-Франківськ Галич, 2006. С. 88–91	2	1-10	Впродовж семестру
Жінка і Церква: вимір взаємовідносин	СР	Мазур О. Перша галицька королева // Княжа доба: історія і культура / Відп. ред. Я.Ісаєвич. Львів: Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України, 2007. Вип. 1. С. 106–114	7	1-10	Впродовж семестру
«Емоційне	СР	Долгов В.	5	1-10	Впродовж семестру

» Середньовіччя: як «читати душу»?		Представлення об обществe в картинe мира населeния Древней Руси XI–XIII вв.: Диссертация ... доктора исторических наук 07.00.02 Отечественная история. – Государственное образовательное учреждение высшего профессионального образования «Удмуртский государственный университет». Ижевск, 2008. 616 с			
Жінки-хрестоносці та Русь XI–XII ст.	СР	Мудеревич В. Особливості військово-політичних контактів хрестоносців з руськими удільними князями (кінець XI – початок XIII ст.) // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології: Збірник наукових праць / Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, кафедра етнології,	7	1-10	Впродовж семестру

		античної та середньовічної історії. Чернівці : Прут, 2008. Т. 1 (25). С. 240–262			
Освіта середньовічної жінки на Русі	СР	Домбровский Д. К истории древнерусской княжеской семьи (отношения между взрослыми детьми и их родителями в роде Романовичей, галицко-волинской ветви Рюриковичей) // Вестник Санкт-Петербургского университета. 2005. Серия 2. Вып. 3. С. 3–19	6	1-10	Впродовж семестру

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Поточне оцінювання аспірантів відбувається за 5-бальною шкалою у випадку усних виступів на практичних заняттях із подальшим накопиченням балів задля допуску до складання іспиту. Найменшою для допуску може бути кількість балів 25, найбільшою – 50. У такий спосіб оцінюються усі різновиди індивідуальної та самостійної роботи, яка може також оцінюватися за 10-бальною шкалою, в залежності від рівня складності завдань (див. пункт 4. Результати навчання (компетентності))
Вимоги до письмової роботи	Письмові роботи оцінюються за 10-бальною шкалою. До письмових робіт відносяться також будь-які інші види не аудиторної роботи, котрі передбачають написання самостійного авторського твору. У такому випадку вони оцінюються за 5-бальною шкалою
Семінарські заняття	Виступи на семінарських заняттях оцінюються за 5-бальною шкалою. Активна усестороння участь на занятті може оцінюватися у один додатковий бал
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до підсумкового контролю передбачений за умов відсутності жодної заборгованості за лекційні і практичні заняття та наявності не менше 25 балів, зароблених у різний спосіб під час практичних занять. Заборгованість ліквідується у часі консультативних годин викладача, відповідно до встановленого з ним графіка та форм відпрацювання, які носять індивідуальний для кожного студента характер (див.: пункт 4. Результати навчання (компетентності))

7. Політика курсу

Абсолютно демократична, прозора, зрозуміла, спрямована на і для студента задля його варіативної, інтердисциплінарної та усесторонньої підготовки до занять, при виконанні індивідуальних завдань, співпраці з викладачем тощо

8. Рекомендована література

1. Войтович Л. В. Княжа доба на Русі: портрети еліти. Біла Церква : Видавець О. Пшонківський, 2006.
2. Волощук М. До питання присутності русинів при дворі княгині Агафії Святославівни (між 1207/1209–1247/1248) – дружини мазовецького князя Конрада // *Inter Regnum et Ducatum. Studia ofiarowane Profesorowi Janowi Tęgowskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin* / [red. Piotr Guzowski, Marzena Liedke i Krzysztof Boroda]. Białystok, 2018. S. 633–657.
3. Волощук М. Єпископ Кракова *Procopius de Russia* (1292/93–1295 pp.). Умовна етнічність та генеалогічна належність // *Monografie Pracowni Badań nad Dziejami Rusi Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego* / [red. Dariusz Dąbrowski, Adrian Jusupović]. – Kraków : Avalon, 2018. T. 5 : Polska, Ruś i Węgry : X–XIV w. S. 99–129.
4. Волощук М. Католицькі єпископи з династії Рюриковичів у XII–XIV століттях // *Colloquia Russica* / [pod red. V. Nagirnego]. Kraków : Uniwersytet Jagielloński, 2018. Series I. V. 8 : Religions and beliefs of Rus' (9th–16th centuries). Publication from the 8th International Scientific Conference, Lviv, 5th–8th November, 2017. S. 291–302.
5. Волощук М. М. Княгиня Грифіна Ростиславівна, її польський шлюб та ймовірне руське оточення двору // *Галичина: науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. Івано-Франківськ, 2016. Вип. 28. С. 12–19.
6. Волощук М., Паршин І. Johann de Ladimiria: до проблеми етнічного походження капелана сілезького князя Генріха VI Доброго // *Галичина: науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. Івано-Франківськ, 2018. Вип. 31. С. 50–63.
7. Волощук М. Як Рюриковичі родичалися з «латинянами» // *Локальна історія*. 2019. Вип. 7. С. 4–9.
8. Домбровский Д. Генеалогия Мстиславичей. Первое поколение (до начала XIV в.). Издание исправленное и дополненное / [перевод и вступительное слово К. Ерусалимский и О. Остапчук]. СПб., 2015.
9. Ипатьевская летопись // ПСРЛ / [с предисловием Б. М. Клосса]. – М. : Языки славянской культуры, 2001. Т. 2. Изд. 2.
10. Донской Д. В. Рюриковичи. Исторический словарь. М. : НП ИД Русская панорама, 2008.
11. Лаврентьевская летопись // ПСРЛ. М. : Языки славянской культуры, 2001. Т. 1.
12. Balzer O. Genealogia Piastów. Kraków : Avalon, 2005.
13. *Chronica Galiciano-Voliniana (Chronica Romanoviciana)* / ed. D. Dąbrowski, A. Jusupović // МРН. – Kraków ; Warszawa : PWN ; PAU, 2017. Seria II. T. XVI.
14. Dąbrowski D. Rodowód Romanowiczów książąt halicko-wołyńskich // *Biblioteka Genealogiczna* / [pod red. M. Górnego]. Poznań ; Wrocław, 2002. T. 6.
15. Dąbrowski D. Genealogia Mściśławowiczów. Pierwsze pokolenia (do początku XIV wieku). Kraków, 2008. 816 s.
16. Szymczakowa A. Książniczki ruskie w Polsce XIII wieku // *Acta Universitatis Lodzensis. Nauki humanistyczno-społeczne*. 1978. Seria 1. Z. 29. S. 25–42.
17. Tęgowski J. Kontakty rodzinne dynastów polskich i ruskich w średniowieczu // *Między sobą. Szkice historyczne polsko-ukraińskie* / pod red. T. Chynczewskiej-Hennel i N. Jakowenko. Lublin : Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 2000. S. 7–36.
18. Voloshchuk M. Ruthenian court of the Rurik dynasty princess in the lands of the Piast dynasty of the 11th century: the attempt of the searching and reconstruction // *Journal of Vasyl' Stefanyk PreCarpathian National University. Series of Social and Human Sciences*. 2019. Vol. 6. № 2. S. 37–48.
19. Voloshchuk M. Ruthenian-Hungarian matrimonial connections in the context of the Rurik dynasty inter-dynasty policy of the 10th–14th centuries: selected statistical data // *Codrul Cosminului*. 2018. Vol. XXIV. № 3. S. 7–30.
20. Voloshchuk M. Ruthenian-Polish matrimonial relations in the context of the inter-dynastic policy of the house of Rurik in the 11th–14th centuries: selective statistical data // *Codrul Cosminului*. 2019. Vol. XXV. № 1. P. 95–126.
21. Voloshcsuk M. W kwestii obecności Rusinów na dworze księżnej Grzymisławy – wdowy (1227–1258) po księciu krakowsko-sandomierskim Leszku Białym // *Tractu temporis. Ludzie – regiony – fakty. Księga jubileuszowa dedykowana Dr hab. Prof. UŁ Tadeuszowi Nowakowi* / [red. Tadeusz Grabarczyk, Anna Kowalska-Pietrzak]. Łódź ; Wieluń : Wieluńskie Towarzystwo Naukowe, 2017. S. 25–65.

Викладач _____